

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ ПРОДУКТИВНОСТІ
АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

Аналітичні дослідження цінових тенденцій у сфері закупівлі великої рогатої худоби, свиней і молока в Україні та країнах ЄС *станом на 14 березня 2025 року*

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

**УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ ПРОДУКТИВНОСТІ
АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ**

**Аналітичні дослідження
цінових тенденцій у сфері закупівлі
великої рогатої худоби, свиней
і молока в Україні та країнах ЄС
*станом на 14 березня 2025 року***

КИЇВ-2025

УДК **338.516.48.[636.2+636.4+637.1](477+4-6ЄС)(048.83)**
A64

Автори: В. М. Івченко, О. М. Полонська, А. Л. Солошонок, О. Е. Майданюк

Друкується за рішенням вченої ради Українського науково-дослідного інституту продуктивності агропромислового комплексу (протокол № 1 від 6 січня 2025 року)

A64 **Аналітичні** дослідження цінових тенденцій у сфері закупівлі великої рогатої худоби, свиней і молока в Україні та країнах ЄС / В. М. Івченко, О. М. Полонська, А. Л. Солошонок та ін. Київ : НДІ «Укראгропромпродуктивність», 2025. 25 с.

ISBN 978-617-613-070-3

Науково-аналітичне видання містить інформацію щодо нових тенденцій у сфері закупівлі великої рогатої худоби, свиней і молока в Україні та країнах ЄС. Аналітичні дослідження динаміки закупівельних цін на велику рогату худобу, свиней та молоко незбиране II гатунку, прийнятих від господарств населення України, проведено на підставі даних, отриманих шляхом опитування понад 260 об'єктів (підприємства різних форм власності, фізичні особи-підприємці, сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, закупівельні пункти, сільські та селищні ради тощо), які здійснюють закупівлю та перероблення цієї сировини у 16 регіонах. Також дослідження містять інформацію щодо рівня закупівельних цін на ВРХ, свиней та молоко у країнах ЄС (за даними Європейської комісії).

Наведені матеріали за потреби можуть бути використані фахівцями будь-якої сфери діяльності для аналізу цінової ситуації на ринку сільськогосподарської продукції.

Без права перевидання. Відтворення або використання матеріалу, що міститься в інформаційному продукті, для освітніх або некомерційних цілей вирішується без отримання попередньої письмової згоди власників авторського права за умови посилання на його повну бібліографічну назву згідно з ДСТУ 7.1:2006. Відтворення або використання матеріалу, що міститься в цьому інформаційному продукті, для перепродажу, інших комерційних цілей або угод (договорів) на розробку науково-дослідних робіт забороняється без отримання попередньої згоди власників авторського права. Ці умови відносяться і до видань попередніх років. Заявку на отримання такого дозволу слід направляти науково-організаційному відділу НДІ «Укראгропромпродуктивність» за адресою: 03035, м. Київ, пл. Солом'янська, 2, або електронною поштою: uapp_god@ukr.net

УДК 338.516.48.[636.2+636.4+637.1](477+4-6ЄС)(048.83)

ISBN 978-617-613-070-3

© Івченко В. М., Полонська О. М., Солошонок А. Л. та ін., 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Результати аналітичних досліджень динаміки закупівельних цін на велику рогату худобу в Україні та країнах ЄС.....	5
1.1 Динаміка закупівельних цін на велику рогату худобу, прийняту на забій від господарств населення України (за даними НДІ «Укראгропромпродуктивність»).....	5
1.2 Середні ціни на велику рогату худобу у країнах ЄС	8
2. Результати аналітичних досліджень динаміки закупівельних цін на свиней в Україні та країнах ЄС.....	11
2.1 Динаміка закупівельних цін на свиней, прийнятих від господарств населення України (за даними НДІ «Укראгропромпродуктивність»).....	11
2.2 Середні ціни на свиней та поросят у країнах ЄС	14
3. Результати аналітичних досліджень динаміки закупівельних цін на молоко в Україні та країнах ЄС.....	17
3.1 Динаміка закупівельних цін на молоко незбиране II гатунку, придбане суб'єктами господарювання у господарствах населення України (за даними НДІ «Укראгропромпродуктивність»).....	17
3.2 Динаміка закупівельних цін на молоко у країнах ЄС	20
3.3 Світові закупівельні ціни на молоко.....	21
ВИСНОВКИ.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	24

ВСТУП

Механізм ціноутворення, який повинен збалансовувати різноспрямовані інтереси продавців (виробників) і покупців (споживачів) товару, розподіляти ресурси, стимулювати раціональне розміщення виробництва, впровадження інновацій тощо посідає особливе місце в економіці країни. Від ефективності виконання цим механізмом покладених на нього функцій залежать стан і тенденції розвитку як окремих секторів економіки, так і національного господарства загалом. Динаміка цін виступає важливим індикатором стану окремих галузей економіки, а вплив на формування цін є одним з інструментів оптимізації економічних процесів.

Важливою передумовою розвитку аграрного сектору та агробізнесу в ринковому середовищі визнано наявність системи оперативного збору, обробки, зберігання та розповсюдження інформації про рівень внутрішніх цін серед суб'єктів ринку. За відсутності належного рівня управління та контролю за цінами саме на соціально орієнтовані товари та послуги ускладнює процес регулювання та призводить до недостатнього виконання функції аналізу цінової ситуації на споживчому ринку.

Моніторинг цін – це процес систематичного відстеження та аналізу змін вартості товарів та послуг на ринку. Метою моніторингу цін слугує отримання актуальної інформації про ринкові ціни, виявлення тенденцій, порівняння цін у різних продавців, а також ухвалення обґрунтованих рішень у галузі ціноутворення, закупівель та продажу [1].

Моніторинг будь-якого об'єкта передбачає вимірювання й порівняння, тобто за результатами моніторингу аналітик отримує інформацію і щодо стану та функціонування об'єкта, і щодо його розвитку.

Сучасним агровиробникам необхідно володіти інформацією про попит, пропозиції і ціни на місцевих, регіональних, національних та міжнародних ринках, мати доступ до прогнозної інформації, яка дає змогу розумітися в тенденціях розвитку виробничих, ринкових, суспільно-політичних ситуаціях, чітко орієнтуватися у нормативній інформації, яка характеризує досягнутий суспільний рівень виробничих відносин, у тому числі технологічний, економічний політико-юридичний. Тобто, становлення цивілізованого аграрного виробництва вимагає забезпечення його прозорості й інформованості для всіх учасників [2].

У цілому цінова нестабільність зумовлює необхідність здійснення моніторингу та системного аналізу цін на продукцію сільськогосподарських товаровиробників.

Ціновий моніторинг аграрного сектору може бути використаний для виявлення критичних явищ, інформування громадськості та органів державної влади, прийняття рішень щодо розвитку галузі й тактики поведінки на ринку, а також забезпечує зворотній зв'язок стосовно відповідних державних програм.

1. РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ДИНАМІКИ ЗАКУПІВЕЛЬНИХ ЦІН НА ВЕЛИКУ РОГАТУ ХУДОБУ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄС

1.1 Динаміка закупівельних цін на велику рогату худобу, прийняту на забій від господарств населення України

(за даними НДІ «Укразропромпродуктивність»)

Велика рогата худоба (ВРХ) є однією з ключових складових тваринництва України, забезпечуючи як внутрішній ринок молочною та м'ясною продукцією, так і експортну складову агропромислового комплексу.

Закупівельні ціни на ВРХ, прийняту від господарств населення, варіюються залежно від ряду факторів: регіональних особливостей, сезонності, якості тварин та загальної економічної ситуації в країні.

Станом на 14 березня 2025 року середні арифметичні незважені ціни на молодняк ВРХ варіюють у межах **60,00 – 67,70 грн за кг живої маси**, ціни на корів (за вгодованістю) – у межах **43,86 – 51,80 грн за 1 кг живої маси** (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Закупівельні ціни на велику рогату худобу (ВРХ), прийняту від господарств населення України станом на 14 березня 2025 року

Область	Закупівельні ціни за 1 кг живої маси, грн.						
	молодняк ВРХ				корови вищої вгодованості	корови середньої вгодованості	корови нижчесередньої вгодованості
	масою до 330 кг		масою 330 кг і більше				
	бички	телиці	бички	телиці			
Вінницька	64,00	61,67	68,00	63,00	52,00	50,33	47,00
Закарпатська	47,00	47,00	40,00	40,00	40,00	38,00	36,00
Київська	71,00	65,00	76,33	70,00	56,33	50,67	46,33
Кіровоградська	58,00	56,00	64,00	63,00	57,00	52,00	43,00
Одеська	65,00	55,00	70,00	60,67	46,67	40,67	38,67
Полтавська	73,00	71,00	75,00	73,00	53,00	51,00	49,00
Рівненська	63,00	60,00	64,00	58,00	55,00	53,00	46,50
Тернопільська	64,00	62,00	68,00	64,00			
Хмельницька	63,27	59,33	66,90	61,90		47,83	
Черкаська			78,30	73,75	50,00	46,30	44,75
Чернівецька	66,33	63,00	69,33	64,67	56,00	52,67	
Чернігівська	70,00		72,50		52,00	48,00	43,50
Україна	64,05	60,00	67,70	62,91	51,80	48,22	43,86
Станом на 14.21.2025 р.	63,48	59,61	67,15	62,36	51,43	48,08	43,65
Станом на 15.03. 2024 р.	64,86	60,74	67,14	61,71	53,53	50,09	46,70

* За минулий період приймання ВРХ від господарств населення не здійснювалося у Волинській, Дніпропетровській, Миколаївській, Сумській областях.

** Без урахування цін у АР Крим, Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Івано-Франківській, Луганській, Львівській, Харківській та Херсонській областях.

Закупівельні ціни на ВРХ в Україні демонструють зростання у короткостроковій перспективі, у довгостроковій перспективі відзначено ріст тільки на телиці і бички масою більше 330 кг, на всі інші категорії ВРХ закупівельні ціни знизилися.

Місячна динаміка. Найвищі темпи зростання за місяць – на 0,9 % спостерігаються для бичків масою до 330 кг та телиць масою більше 330 кг, інші категорії ВРХ показують приріст ціни на 0,7 % – 0,8 %. Серед корів (за вгодованістю) найбільше зростання ціни відзначено у категорії вищої вгодованості, де ціни зросли на 0,7 % (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Діапазон середньої закупівельної ціни на ВРХ, зміни за місяць і рік

	Середня закупівельна ціна станом на 14.03.2025 р, грн/кг	Зміни за місяць		Зміни за рік	
Молодняк ВРХ масою до 330 кг					
бички	64,05	↑	0,9%	↓	1,2%
телиці	60,00	↑	0,7%	↓	1,2%
Молодняк ВРХ масою 330 кг і більше					
бички	67,70	↑	0,8%	↑	0,8%
телиці	62,91	↑	0,9%	↑	1,9%
Корови					
вищої вгодованості	51,80	↑	0,7%	↓	3,2%
середньої вгодованості	48,22	↑	0,3%	↓	3,7%
нижчесередньої вгодованості	43,86	↑	0,5%	↓	6,1%

Річна динаміка. Темпи зростання за рік спостерігаються лише для бичків і телиць масою 330 кг і більше, від 0,8 % до 1,9 %, ціна на бички і телиці масою до 330 кг показує зниження на 1,2 %.

Серед корів (за вгодованістю) відмічено зниження ціни, найбільше зниження – у категорії нижчесередньої вгодованості – на 6,1 % (табл. 1.2).

Упродовж тривалого періоду найвищими залишаються ціни на бичків масою 330 кг і більше.

Динаміка закупівельних цін на молодняк ВРХ, прийнятий на забій від господарств населення, демонструє зростання у першій половині 2024 року з максимумом у березні (67,14 грн/кг). У літні місяці спостерігається поступове зниження, досягнувши мінімуму у серпні (63,22 грн/кг). Із вересня 2025 року ціна поступово підвищується, у березні 2025 року ціна становить 67,70 грн/кг (рис. 1.1).

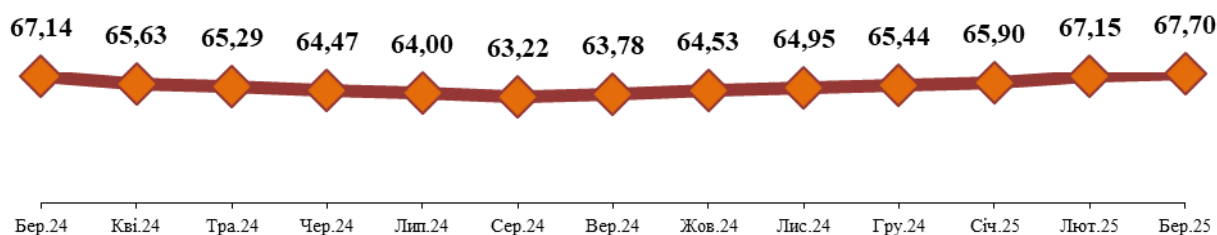

Рис. 1.1 Динаміка закупівельних цін на молодняк ВРХ, прийнятий на забій від господарств населення, грн за 1 кг живої маси

За період із березня 2024 року по березень 2025 року ціна на бичків масою 330 кг і більше зросла на 0,8 %.

Регіональний зріз.

Найвищі ціни на **молодняк ВРХ** спостерігаються у Черкаській області, де вартість бичків масою 330 кг і більше досягає 78,30 грн/кг, у Київській і Полтавській областях вартість бичків масою до 330 кг становить 76,33 - 75,00 грн/кг. Найнижчі ціни – у Закарпатській, Кіровоградській та Рівненській областях, де вартість бичків і телиць масою 330 кг і більше становить (40,0 –64,00 грн/кг).

Найвищі закупівельні ціни **на корів** (за вгодованістю) виявилися у Кіровоградській, Київській та Чернівецькій областях, і становлять 57,00- 56,00 грн/кг. Найнижчі закупівельні ціни – у Закарпатській, Одеській та Черкаській областях, від 40,00 до 50,00 грн/кг (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Максимальні та мінімальні ціни по регіонах станом на 14 березня 2025 року за 1 кг живої маси, грн

Область	Молодняк ВРХ				Область	Корови (за вгодованістю)		
	масою < 330 кг		масою >330 кг			вища	середня	нижчесередня
	бички	телиці	бички	телиці				
Максимальні ціни								
Черкаська			78,30	73,75	Кіровоградська	57,00	52,00	43,00
Київська	71,00	65,00	76,33	70,00	Київська	56,33	50,67	46,33
Полтавська	73,00	71,00	75,00	73,00	Чернівецька	56,00	52,67	
Мінімальні ціни								
Закарпатська	47,00	47,00	40,00	40,00	Закарпатська	40,00	38,00	36,00
Кіровоградська	58,00	56,00	64,00	63,00	Одеська	46,67	40,67	38,67
Рівненська	63,00	60,00	64,00	58,00	Черкаська	50,00	46,30	44,75

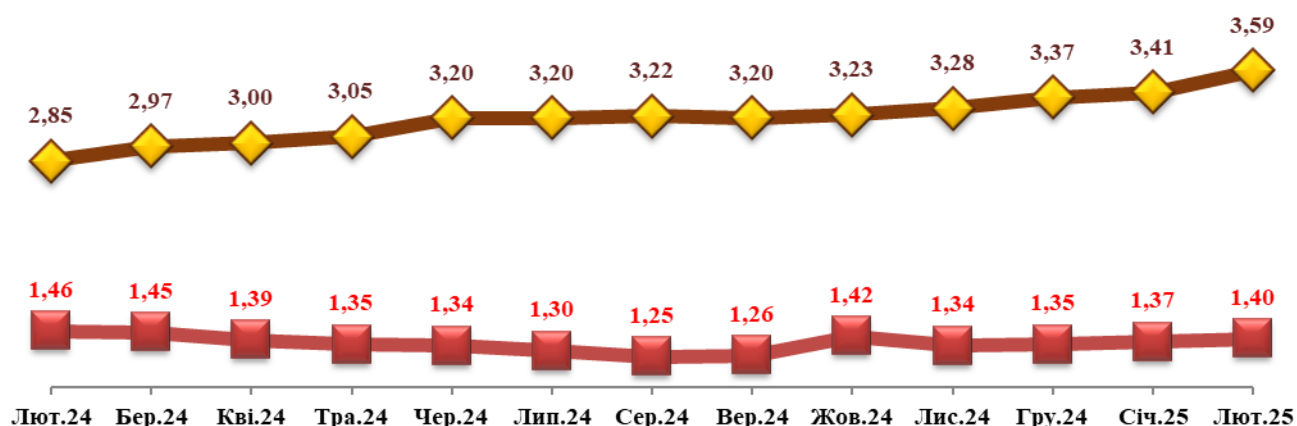
Найнижчі ціни на всі категорії худоби зафіксовано у Закарпатській області, де, наприклад, бичків масою 330 кг і більше купують за 40,00 грн/кг, а корів нижчесередньої вгодованості – за 36,00 грн/кг. Такі регіональні відмінності зумовлені доступністю кормів, розвитком інфраструктури та рівнем попиту в кожному регіоні.

Довідково. За даними Держстату станом на 01 січня 2024 року кількість ВРХ у господарствах усіх категоріях становило 2156,2 тис. голів, що на 6,6 % менше від попереднього року (2307,1 тис. голів), у тому числі у господарствах населення кількість ВРХ становила 1236 тис. голів, що на 9,4 % менше ніж у 2023 році (1365 тис. голів). Із загальної кількості ВРХ кількість корів у господарствах усіх категоріях становила 1262,9 тис. голів, що на 6,7 % менше від даних попереднього року (1352,8 тис. голів) – у господарствах населення кількість корів становила 880,7 тис. голів, що на 8,1 % менше ніж за такий період попереднього року (958,6 тис. голів) [3].

1.2 Середні ціни на велику рогату худобу у країнах ЄС

За даними Європейської комісії, у 2024 році на ринках країн ЄС середні ціни продажу телиць були в середньому на 22 % нижчі, ніж середні ціни купівлі бичків [4].

У лютому 2025 року середня ціна телиць у країнах ЄС становила 3,59 євро за 1 кг живої маси, що на 26,0 % більше, ніж у лютому 2024 року. Водночас це у 2 рази перевищує рівень закупівельних цін в Україні (рис. 1.2).

- Середні ціни на ВРХ (телиці у віці від 12 місяців та більше, але менше 24 місяців) на ринках країн ЄС*, куплених для відгодівлі (без ПДВ), євро за 1 кг живої маси
- Середні закупівельні ціни на молодняк ВРХ (телиці масою 330 кг і більше), прийнятих на забій від господарств населення України** (за результатами обстеження НДІ «Укragропромпродуктивність»), євро за 1 кг живої маси

Рис. 1.2 Динаміка середніх цін на ВРХ (телиці) в Україні та ЄС

У лютому 2025 року найвищі середні ціни на телиць для відгодівлі серед країн ЄС досягнуто у Франції – 4,29 євро за 1 кг живої маси та Португалії – 4,35 євро за 1 кг живої маси.

Найнижчу ціну зафіксовано у Швеції – 2,57 євро за 1 кг живої маси (рис. 1.3).

* Станом на 06.03.2025 року, за даними Європейської комісії.

** Розрахункові дані за відповідний період, згідно з курсом НБУ, що встановлений у останній робочий день місяця.

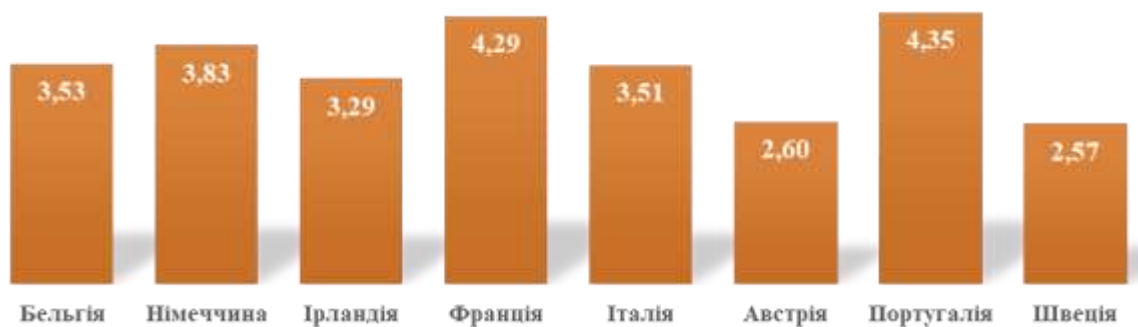
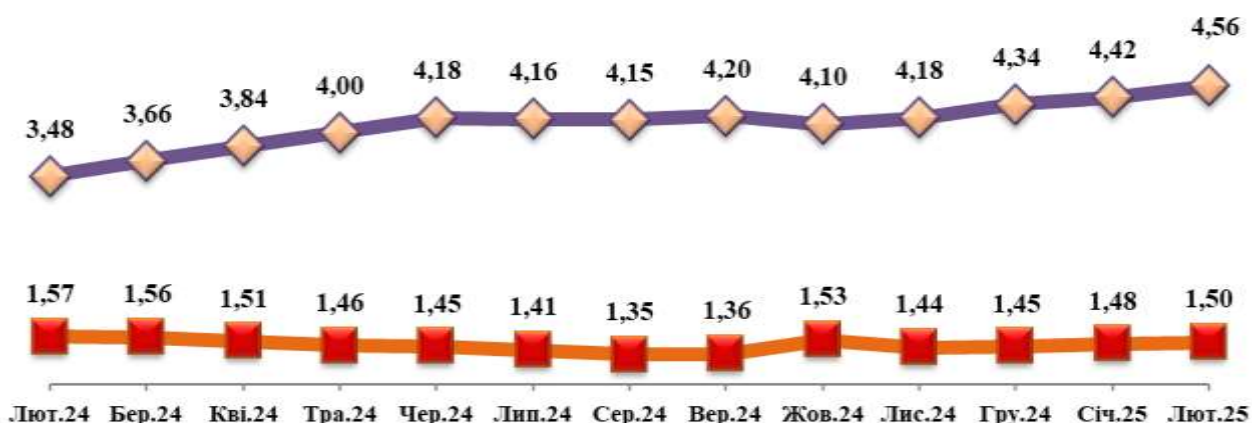

Рис. 1.3 Середні ціни на ВРХ (телиці) по основних країнах-виробниках ЄС* у лютому 2025 р., євро за 1 кг живої маси

Відносно середньої ціни бичків, то у лютому 2025 року у країнах ЄС становила 4,56 євро за 1 кг живої маси, що на 31,0 % більше, ніж у відповідному місяці минулого року, та на 3,2 % більше від попереднього місяця (рис. 1.4).

- ◆ Середні ціни на ВРХ (бички у віці від 12 місяців та більше, але менше 24 місяців) на ринках країн ЄС*, куплених для відгодівлі (без ПДВ), євро за 1 кг живої маси
- Середні закупівельні ціни на молодняк ВРХ (бички масою 330 кг і більше), прийнятих на забій від господарств населення України** (за результатами обстеження НДІ «Укragропромпродуктивність»), євро за 1 кг живої маси

Рис. 1.4 Динаміка середніх цін на ВРХ (бички) в Україні та ЄС

* Станом на 06.03.2025 року, за даними Європейської комісії.

** Розрахункові дані за відповідний період, згідно з курсом НБУ, що встановлений у останній робочий день місяця.

У лютому 2025 року найвищою середня ціна на бичків, куплених для відгодівлі в межах ЄС виявилася у Німеччині – 7,43 євро за 1 кг живої маси. Найнижчу ціну зафіксовано у Швеції – 2,73 євро за 1 кг живої маси (рис.1.5).

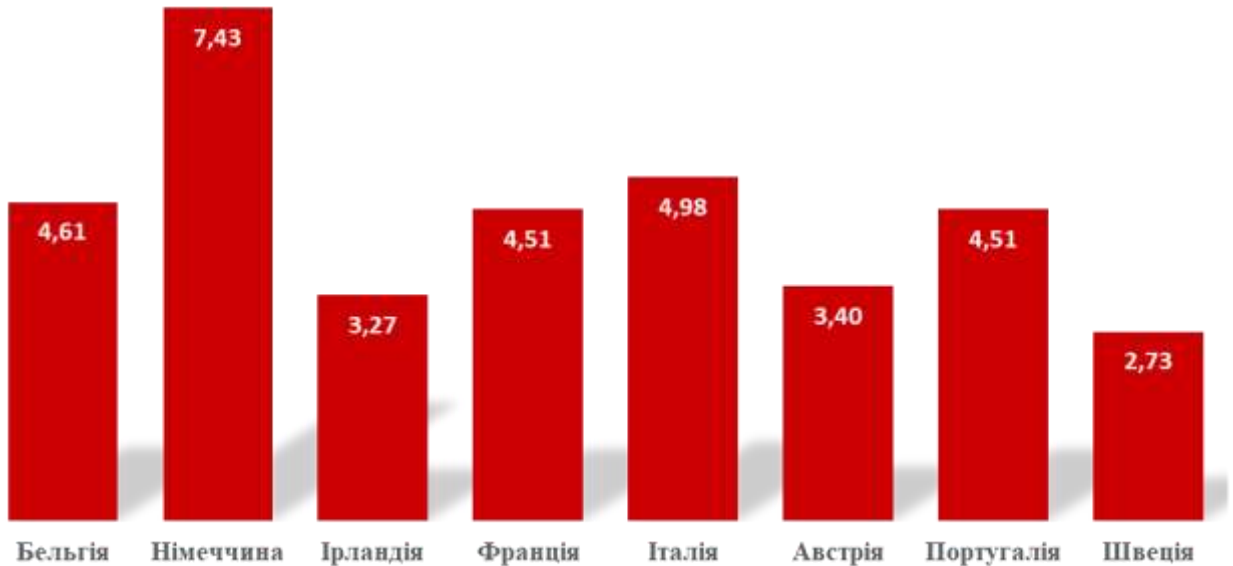

Рис. 1.5 Середні ціни на ВРХ (бички) по основних країнах-виробниках ЄС* у лютому 2025 р., євро за 1 кг живої маси

* Станом на 06.03.2025 року, за даними Європейської комісії.

** Розрахункові дані за відповідний період, згідно з курсом НБУ, що встановлений у останній робочий день місяця.

2. РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ДИНАМІКИ ЗАКУПІВЕЛЬНИХ ЦІН НА СВИНЕЙ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄС

2.1 Динаміка закупівельних цін на свиней, прийнятих від господарств населення України (за даними НДІ «Укргропромпродуктивність»)

Станом на 14 березня 2025 року середні арифметичні незважені ціни на свиней знаходяться в межах **66,99** грн за 1кг живої маси (категорія перша-екстра) та **63,05** за 1кг живої маси (друга категорія). Середня ціна поросят-молочників становить **2248,45** грн за одну голову (табл. 2.1).

Таблиця 2. 1

Закупівельні ціни на свиней та поросят, прийнятих від господарств населення України станом на 14 березня 2025 року

Область	свині категорії перша-екстра, грн за 1 кг живої маси	свині другої категорії, грн за 1 кг живої маси	поросята-молочники, грн за одну голову
Вінницька	64,00	60,00	2400,00
Волинська	64,88	56,65	2250,00
Дніпропетровська	64,67	62,00	2290,00
Закарпатська	59,20		
Київська	74,90	71,70	2450,00
Кіровоградська	63,00	61,80	1950,00
Миколаївська	76,50	71,00	2250,00
Одеська	70,67	65,67	1700,00
Полтавська	63,00	60,00	2120,00
Рівненська	68,00	66,00	2600,00
Сумська**			2350,00
Тернопільська	65,00	62,00	
Хмельницька		60,90	2243,30
Черкаська	65,00	58,00	1825,00
Чернівецька		62,00	2275,00
Чернігівська	72,00	65,00	2775,00
Україна	66,99	63,05	2248,45
Станом на 14.02. 2025	65,67	61,97	2221,88
Станом на 15.03. 2024	68,98	65,99	2709,54

* Без урахування цін у АР Крим, Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Івано-Франківській, Луганській, Львівській, Харківській та Херсонській областях.

** М'ясопереробні підприємства Сумської області не здійснюють закупівлю свиней у населення.

Місячна динаміка. За останній місяць середні закупівельні ціни на свиней і поросят вказують на їх зростання, зокрема на 2,0 % – для свиней категорії перша-екстра, для свиней другої категорії – на 1,7 %. На поросят-молочників середні закупівельні ціни зросли на 1,2 % (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Діапазон середньої закупівельної ціни на свині та поросята, зміни за місяць і рік

	Середня закупівельна ціна станом на 14.03.2025 р., грн/кг	Зміни за місяць	Зміни за рік
Свині			
категорія перша-екстра	66,99	↑ 2,0%	↓ 2,9%
друга категорія	63,05	↑ 1,7%	↓ 4,4%
Поросята-молочники			
	2248,45	↑ 1,2%	↓ 17,0%

Річна динаміка. У річному вимірі спостерігається зниження ціни на свиней обох категорій, ціна знизилася на 2,9 % і 4,4 % відповідно, на поросят-молочників – на 17,0 % (табл. 2.2).

Річна динаміка закупівельних цін на свиней категорії перша-екстра була наступною (рис. 2.1).

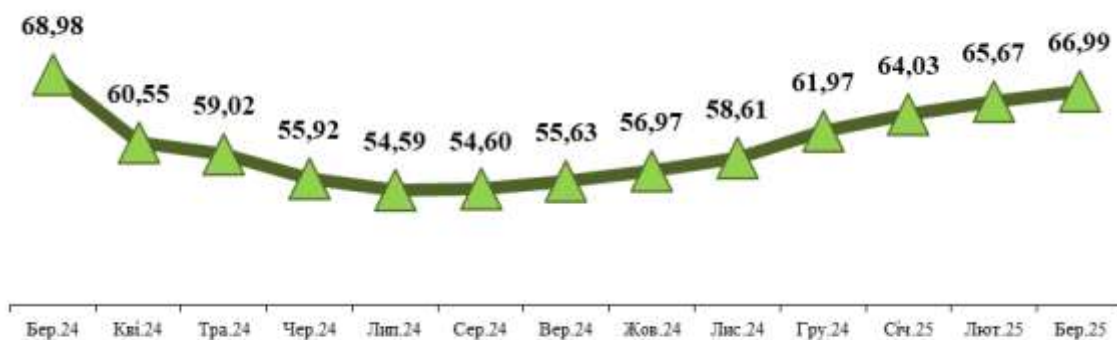

Рис. 2.1 Закупівельні ціни на свиней категорії перша-екстра, грн/кг живої маси

Зниження ціни на свиней спостерігалось з квітня 2024 року, яке досягло мінімуму в липні та серпні – 54,59-54,60 грн/кг. Починаючи з вересня ціни поступово зростали, досягнувши 66,99 грн/кг у березні 2025 року. Загалом, динаміка демонструє сезонний характер коливань цін зі зменшенням у літній період.

Регіональний зріз.

Закупівельні ціни на свиней та поросят, прийнятих від господарств населення України станом на 14 березня 2025 року, демонструють значні регіональні відмінності.

Найвищі ціни на свиней категорії перша-екстра зафіксовано у Миколаївській (76,50 грн/кг), Київській (74,90 грн/кг) та Чернігівській (72,00 грн/кг) областях, тоді як найнижчі – у Закарпатській (59,20 грн/кг), Полтавській та Кіровоградській (63,00 грн/кг) областях.

Середня ціна на поросят-молочників найвищою виявилася у Чернігівській (2775,00 грн), найнижчою – у Одеській (1700,00 грн) областях (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Максимальні та мінімальні ціни по регіонах станом на 14 березня 2025 року

Область	Свині категорії перша-екстра, грн/кг	Область	Свині другої категорії, грн/кг	Область	Поросята-молочники, грн/голову
Максимальні ціни					
Миколаївська	76,50	Київська	71,70	Чернігівська	2775,00
Київська	74,90	Миколаївська	71,00	Рівненська	2600,00
Чернігівська	72,00	Рівненська	66,00	Київська	2450,00
Мінімальні ціни					
Закарпатська	59,20	Волинська	56,65	Одеська	1700,00
Полтавська	63,00	Черкаська	58,00	Черкаська	1825,00
Кіровоградська	63,00	Полтавська	60,00	Кіровоградська	1950,00

Дані таблиці 2.2 свідчать про варіативність ринку в різних регіонах України, залежно від локального попиту, пропозиції та економічних умов.

Довідково. За даними Держстату станом на 01 січня 2024 року кількість свиней у господарствах усіх категоріях становило 5094,0 тис. голів, що на 2,9 % більше від даних попереднього року (4948,3 тис. голів), у тому числі у господарствах населення кількість свиней становила 1726,7 тис. голів, що на 4,3 % менше, ніж за такий період попереднього року (1803,7 тис. голів) [3].

2.2 Середні ціни на свиней та поросят у країнах ЄС

Країни ЄС – другий за величиною (після Китаю) світовий виробник свинини та лідер з експорту згаданого виду м'яса. У ЄС свині формують найбільшу категорію тваринництва.

Станом на 24 лютого 2025 року середня ціна реалізації свиней у забійній масі класу S становила 188,93 євро за 100 кг, що на 12,6 % менше, ніж 26 лютого 2024 року, свинина класу R – 233,29 євро за 100 кг, що на 6,8 % менше (рис.2.2).

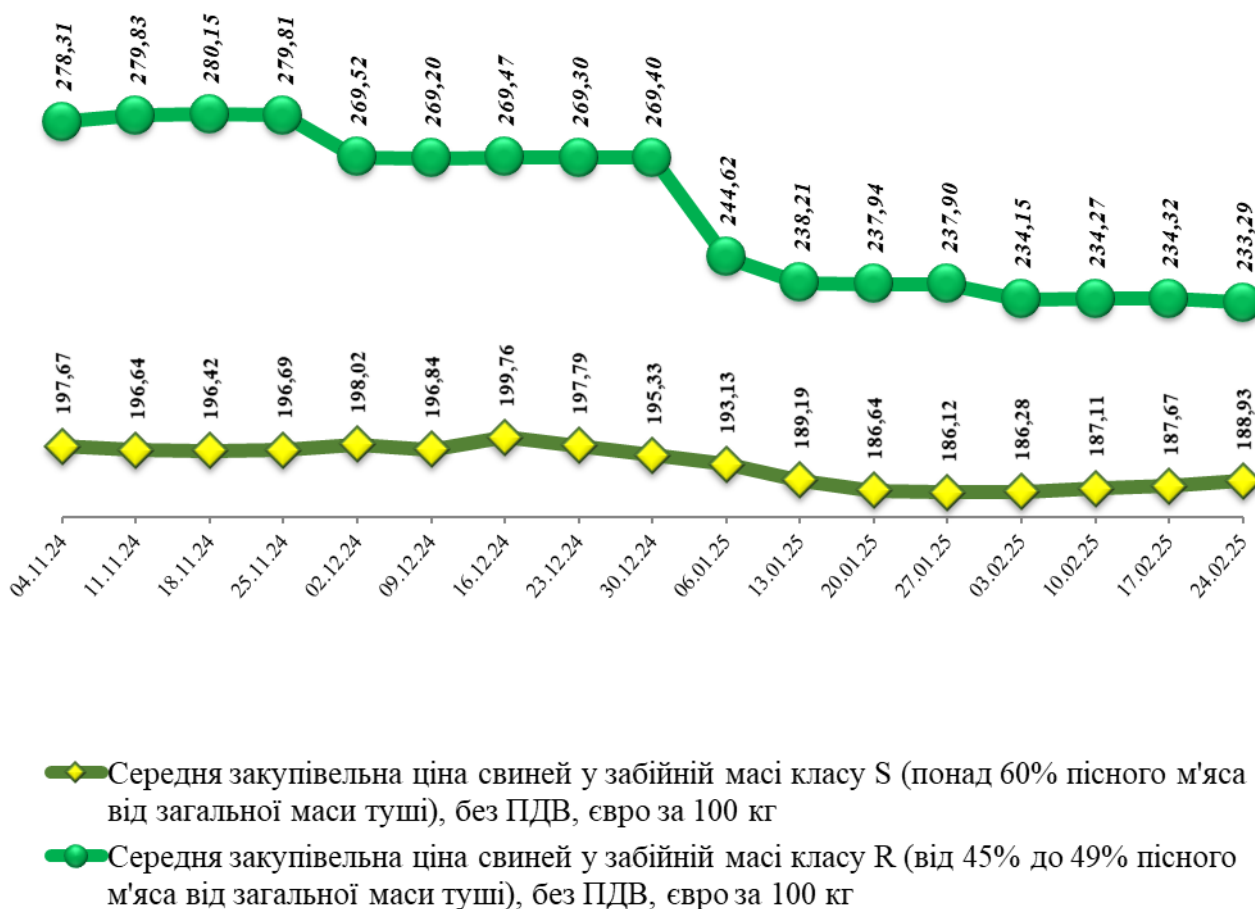

Рис. 2.2 Динаміка середніх цін на свиней у забійній вазі в ЄС

Варто зауважити, що вирощування свиней забійних кондицій для класу S зосереджене майже в усіх країнах ЄС, а для класу R – лише у декількох.

Станом на 24 лютого 2025 року найвища середня ціна на свиней у забійній масі класу S у межах ЄС зафіксовано в Іспанії – 205,11 євро за 100 кг. Найнижчою ціна виявилася у Латвії – 152,37 євро за 100 кг (рис.2.3).

Рис. 2.3 Середні ціни свиней у забійній масі класу S по окремих країнах ЄС станом на 24 лютого 2025 року, євро за 100 кг

Станом на 24 лютого 2025 року найвищу середню ціну на свиней у забійній масі класу R у межах ЄС зафіксовано в Іспанії (203,58 євро за 100 кг), найнижчу ціну – у Чехії (147,82 євро за 100 кг) (рис.2.4).

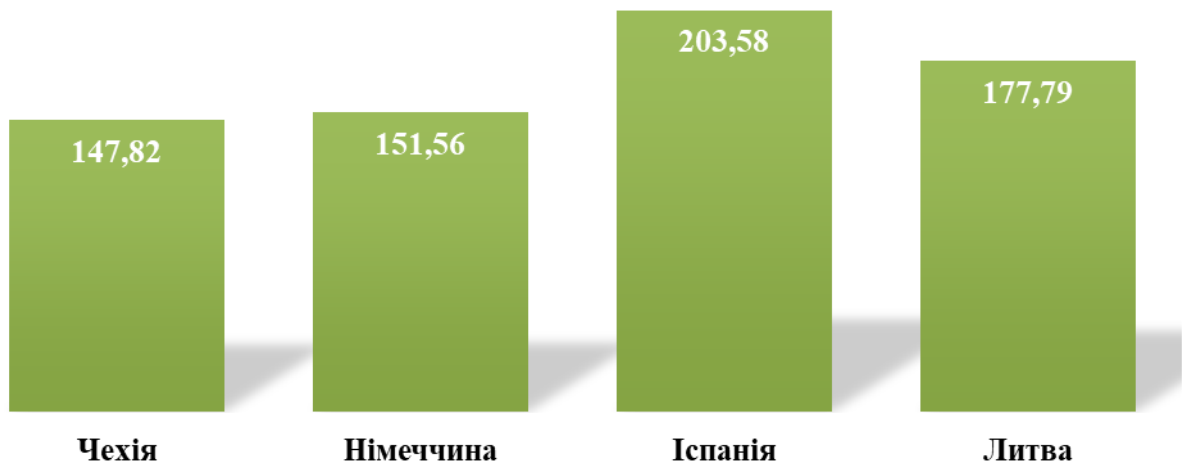

Рис. 2.4 Середні ціни свиней у забійній масі класу R по країнах-виробниках ЄС станом на 24 лютого 2025 року, євро за 100 кг

На відміну від цінової ситуації на ринках країн ЄС з продажу свиней, протягом 2024 року спостерігаються сезонні коливання середніх цін реалізації поросят.

У лютому 2025 року середня ціна реалізації поросят становила 68,04 євро за голову, що на 16,7 % менше, ніж у лютому 2024 року (81,66 євро). Станом на 24 лютого 2025 року середня ціна реалізації поросят зросла на 2,9 % порівняно з минулим тижнем (рис. 2.5).

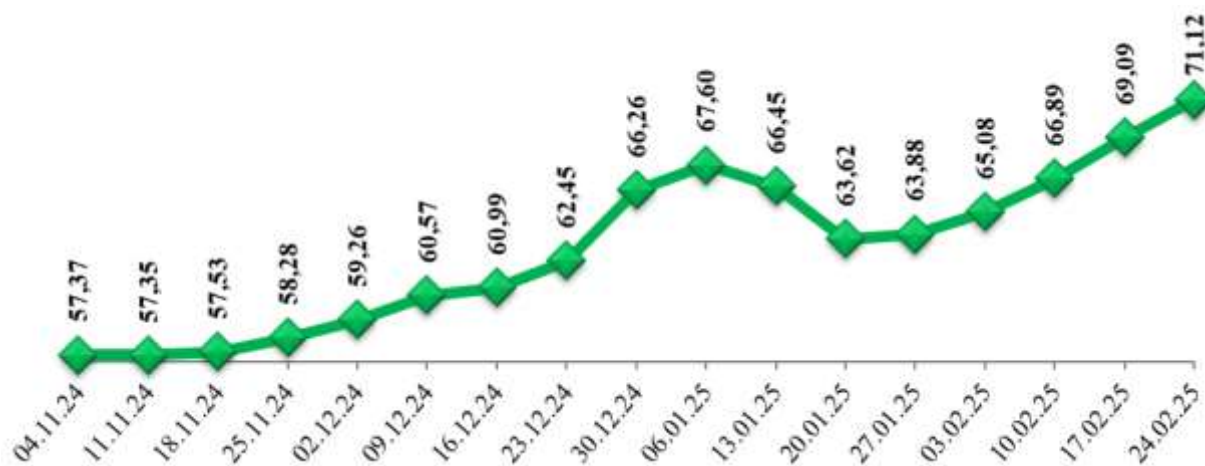

Рис. 2.5 Динаміка середніх цін на поросят (приблизно 20 кг) у живій масі в ЄС, євро за одну голову

Станом на 24 лютого 2025 року найбільшу середню ціну на поросят зафіксовано в Іспанії (89,25 євро за одну голову), що суттєво перевищує інші країни. Німеччина, Фінляндія та Угорщина знаходяться на середніх позиціях. Найнижча ціна спостерігається в Португалії – 50,75 євро, що вказує на можливі відмінності в попиті, пропозиції чи витратах на виробництво в різних країнах. Ці дані відображають загальну різноманітність економічних умов у країнах-виробниках ЄС (рис.2.6).

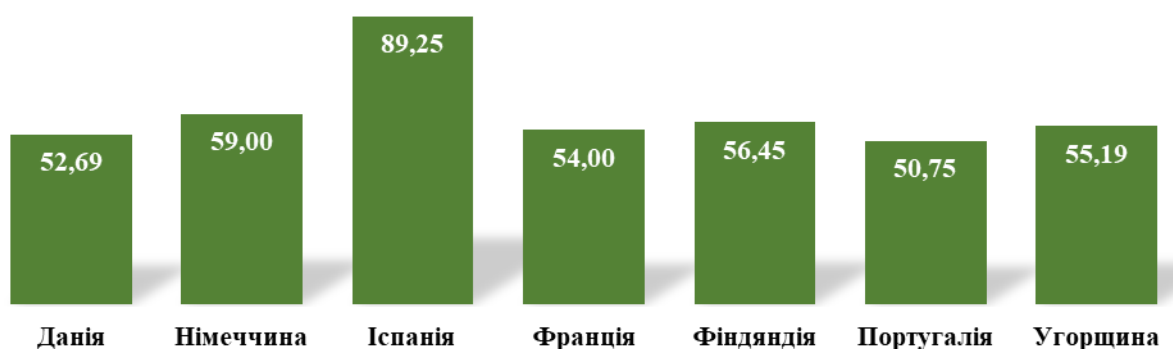

Рис. 2.6 Середні ціни на поросят по основних країнах-виробниках ЄС станом на 24 лютого 2025 року, євро за одну голову

3. РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ДИНАМІКИ ЗАКУПІВЕЛЬНИХ ЦІН НА МОЛОКО В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄС

3.1 Динаміка закупівельних цін на молоко незбиране II гатунку, придбане суб'єктами господарювання у господарствах населення України (за даними НДІ «Укразропромпродуктивність»)

Станом на 14 березня 2025 року середня арифметична незважена ціна на молоко незбиране II гатунку по Україні становить **10,04** грн/л, що на 0,04 % більше, ніж місяцем раніше, та на 9,0 % більше, ніж у минулому році (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Закупівельні ціни на молоко II гатунку, придбане суб'єктами господарювання у господарствах населення України станом на 14 березня 2025 року, грн/л

Область	Закупівельна ціна на молоко, грн/л			Зростання (зниження) середньої ціни за місяць, %	Зростання (зниження) середньої ціни за рік, %
	min	max	Середня		
Вінницька	9,30	10,00	9,60	0,6	4,5
Волинська	10,50	12,50	11,04	на рівні минулого місяця	16,8
Дніпропетровська	9,60	11,00	10,43	2,8	16,5
Закарпатська	14,00	15,00	14,45	на рівні минулого місяця	0,3
Київська	9,00	9,00	9,00	-0,9	18,4
Кіровоградська	7,50	8,00	7,85	-1,3	-11,5
Одеська	9,00	9,00	9,00	на рівні минулого місяця	-25,0
Полтавська	9,50	10,50	9,85	-2,0	11,6
Рівненська	9,21	10,65	9,69	на рівні минулого місяця	на рівні минулого року
Сумська	10,00	10,00	10,00	на рівні минулого місяця	11,1
Тернопільська	10,80	11,20	11,00	на рівні минулого місяця	22,2
Хмельницька	9,40	10,50	9,93	1,1	19,2
Черкаська	8,70	10,00	9,25	на рівні минулого місяця	-2,7
Чернівецька	9,50	11,50	10,15	1,0	12,8
Чернігівська	9,00	10,00	9,31	-1,2	3,8
Україна	9,67	10,59	10,04	0,04	9,0
Станом на 14.02.2025 р.	9,67	10,62	10,03		
Зміни за місяць, %	-0,07	-0,3	0,04		
Станом на 15.03.2024 р	8,70	9,91	9,21		
Зміни за рік, %	11,1	6,9	9,0		

* Без урахування цін у АР Крим, Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Івано-Франківській, Луганській, Львівській, Харківській та Херсонській областях.

Аналіз закупівельних цін на молоко II гатунку в Україні демонструє значну регіональну варіативність у короткостроковому та довгостроковому періодах.

Місячна динаміка. За місяць закупівельні ціни на молоко II гатунку зросли у 4 регіонах, всього на 0,04 %. Найвищий місячний ріст середньої ціни (+2,8 %) – у Дніпропетровській області, у інших областях ціни виростили на 1,1 – 0,6 % (табл. 3.1).

Зниження середньої закупівельної ціни відбулося у чотирьох регіонах, у інших регіонах ціна не змінилася. Досить низьку середню ціну (7,85 грн/л) відзначено у Кіровоградській області.

Найбільш стабільними ціни виявилася в областях, де мінімальні й максимальні показники майже не відрізняються, наприклад, у Одеській та Сумській областях (табл. 3.1).

Мінімальні закупівельні ціни по регіонах знаходяться у діапазоні **7,50 – 14,00** грн/л, максимальні – у діапазоні **15,00 – 8,00** грн/л, із них найнижчу зафіксовано в одному регіоні.

Річна динаміка. За рік закупівельних цін на молоко II гатунку зросли у 10 регіонах на 9,0 %. Найбільший ріст ціни відзначено у Тернопільській – на 22,2 %, Хмельницькій – на 19,2 % та Київській – на 18,4 % областях. У Рівненській області ціна не змінилася, в інших областях відбулося зниження ціни, найбільше у Одеській області – на 25,0 % (табл. 3.1).

За період із березня 2024 року по березень 2025 року найвищу закупівельну ціну на молоко незбиране II гатунку зафіксовано у березні 2025 року – 10,04 грн/л, найнижчу – у серпні 2024 року – 8,46 грн/л (рис. 3.1).

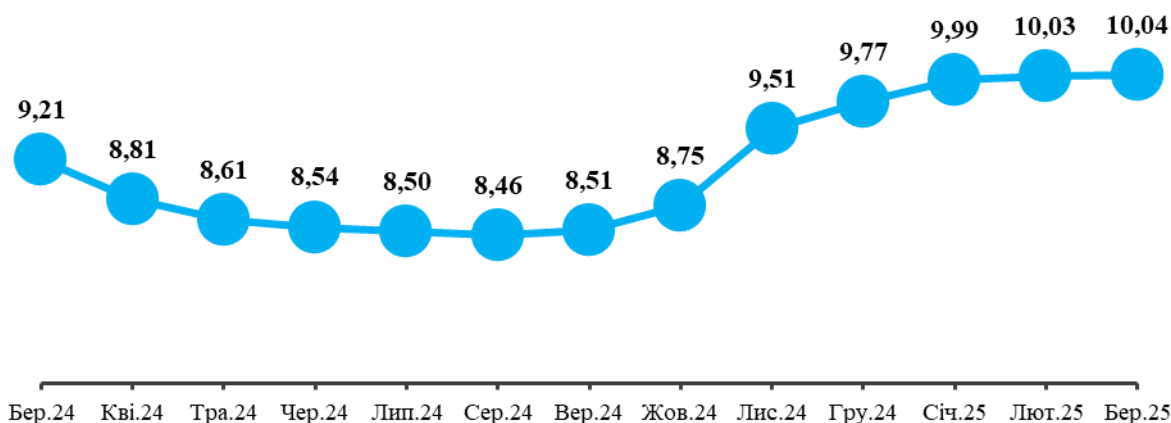

Рис. 3.1 Динаміка закупівельних цін на молоко незбиране II гатунку, придбане в особистих селянських господарствах, грн/л

Регіональний зріз.

Найнижчі середні, мінімальні та максимальні закупівельні ціни зафіксовано у Кіровоградській, Одеській та Київській областях. Середня мінімальна ціна на **21,8 %** нижча від загальноукраїнського значення. Найвищі середні закупівельні ціни – у Закарпатській, Волинській та Тернопільській областях. У Закарпатській області ціни у 1,4 раза вищі, ніж у середньому по Україні, в інших областях ціни вищі на **9,6 - 10,4 %** (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Рівень мінімальних та максимальних закупівельних цін по регіонах станом на 14 березня 2025 року

Область	Рівень закупівельних цін на молоко незбиране II гатунку, грн/л		
	середня	min	max
Мінімальні ціни			
Кіровоградська	7,85	7,50	8,00
Одеська	9,00	9,00	9,00
Київська	9,00	9,00	9,00
Максимальні ціни			
Закарпатська	14,45	14,00	15,00
Волинська	11,04	10,50	12,50
Тернопільська	11,00	10,80	11,20
Україна	10,04	9,67	10,59

Загалом ціноутворення на молоко в Україні залежить від регіональних особливостей ринку, рівня попиту і пропозиції, а також змін економічної ситуації в країні.

Довідково. За даними Держстату 2023 році обсяг виробництва (валовий надій) молока у господарствах усіх категоріях становив 7430,4 тис. т, що на 4,4 % менше від даних попереднього року (7767,7 тис. т), у тому числі у господарствах населення валовий надій молока становив 4620,5 тис. т, що на 9,8 % менше, ніж за такий період попереднього року (5123,5 тис. т) [3].

Дані за 2024 рік не оприлюднено.

3.2 Динаміка закупівельних цін на молоко у країнах ЄС

Протягом 2024 року закупівельні ціни на молоко в країнах ЄС демонстрували поступове зростання. З січня до липня ціни залишалися відносно стабільними в межах 47,30–47,89 євро за 100 л, але з серпня почалося помітне підвищення. У грудні ціна досягла максимуму 56,14 євро за 100 л [4].

У лютому 2025 року середня ціна закупівлі молока зросла на 15,4 % порівняно з лютим 2024 року і становила 55,09 євро за 100 л (рис. 3.2).

Рис. 3.2 Динаміка закупівельних цін на молоко в країнах ЄС, євро за 100 л

У лютому 2025 року найвищі ціни на молоко серед основних країн-виробників ЄС фіксувалися в Ірландії – 60,36 євро за 100 л та Данії – 57,39 євро за 100 л. Найнижчими ціни на молоко виявилися в Іспанії – 49,35 євро за 100 л та Румунії – 51,28 євро за 100 л (рис. 3.3).

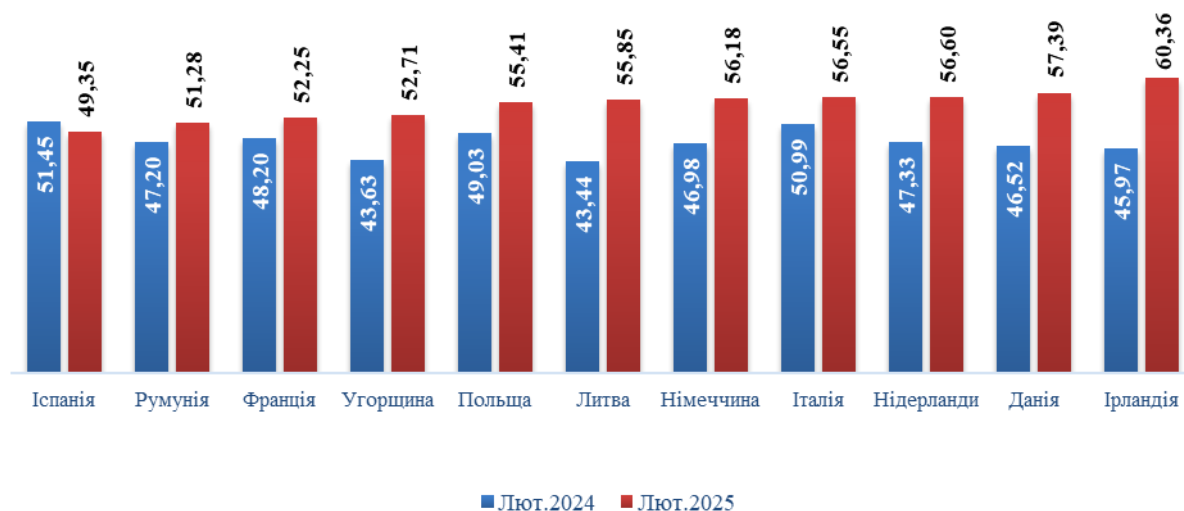

Рис. 3.3 Закупівельні ціни на молоко по окремих країнах ЄС, євро за 100 л

* Станом на 06.03.2025 року за даними Європейської комісії ціни закупівлі молока у виробників наведено з урахуванням вимог Регламенту ЄС 2017/1185, стаття 12, додаток П.4 (а), згідно з яким країни ЄС надають ціни на сире молоко з фактичним вмістом жиру і білків.

** Розрахункові дані за відповідний період, згідно з курсом НБУ, що встановлений у останній робочий день місяця.

3.3 Світові закупівельні ціни на молоко

Молочний сектор обслуговує понад сім мільярдів споживачів і забезпечує життєдіяльність майже до одного мільярда людей, що живуть на молочних фермах. До провідних країн-виробників молока належать Індія, США, Китай, Пакистан та Бразилія. Водночас основними експортерами молочних продуктів визнано ЄС, Нову Зеландію, США та Австралію. Основними імпортерами виступають Китай, росія та країни Близького Сходу.

За попередніми даними Міжнародної молочної дослідницької мережі фермерських господарств, у січні 2025 року середня ціна на молоко у світі становитиме орієнтовно 50,90 євро за 100 кг.

За даними Служби аграрного маркетингу Міністерства сільського господарства США, за підсумками січня 2025 року, середня ціна на молоко знаходилася у **США** на рівні 51,32 євро/100 кг, що на 26,3 % більше відповідного показника 2024 року.

За даними Голландської федерації сільського господарства та садівництва, у **Новій Зеландії**, у січні 2025 року, середня ціна становила 41,32 євро/100 кг, що на 23,2 % більше відповідного показника 2024 року.

За даними Міністерства сільського господарства США, закупівельна ціна на молоко в **Аргентині** у січні 2025 року була на рівні 41,18 євро/100 л, що на 50,5 % більше відповідного показника 2024 року [5].

Нарощування обсягів виробництва молока у країнах Північної півкулі в умовах обмеженого попиту на молочні продукти в Європі, Китаї і країнах Південно-Східної Азії стримує світові ціни на сировину, які продовжують рухатись вниз. Виключенням стали молочні ринки Австралії та Південної Америки, де скорочується виробництво сировини, а ціни зростають [6].

ВИСНОВКИ

Дослідження закупівельних цін на основні види сільськогосподарської продукції являє собою важливу складову серед чинників, тенденцій та особливостей формування регіональних ринків продовольства.

У березні 2025 року за даними моніторингу, проведеного НДІ «Укразропромпродуктивність», в Україні спостерігаються різні тенденції у сфері закупівлі великої рогатої худоби, свиней та молока від населення, а саме:

- за місяць відбулося зростання цін по всіх категоріях ВРХ, найбільше зросла ціна на бичків масою до 330 кг та телиць масою більше 330 кг до 0,9 %;
- ціни на свиней знаходяться в межах 66,99 грн за 1кг живої маси (категорія перша-екстра) та 63,05 за 1кг живої маси (друга категорія). Середня ціна поросят-молочників становить 2248,45 грн за одну голову, за місяць закупівельні ціни зросли на 1,2 %;
- за останній місяць середня закупівельна ціна на молоко незбиране зросла у чотирьох регіонах на 0,04 %, найбільше у Дніпропетровській області на 2,8 %, зниження середньої закупівельної ціни відбулося у чотирьох регіонах, у інших регіонах ціна не змінилася.

За останній рік відбулися наступні зміни:

- у масиві цін на ВРХ за останній рік спостерігається зростання цін на бички і телиці масою 330 кг і більше, від 0,8 % до 1,9 %., на ту ж категорію ВРХ масою до 330 кг – зниження ціни на 1,2 %, серед корів (за вгодованістю) відмічено зниження ціни, найбільше – у категорії нижчесередньої вгодованості – на 6,1 %;
- ціни на свиней категорії перша-екстра та другої категорії знизилися від 2,9 % до 4,4 %, на поросят-молочників ціни знизилися на 17,0 %;
- закупівельні ціни на молоко II гатунку зросли зросли у 10 регіонах на 9,0 %, найбільший ріст ціни відзначено у Тернопільській – на 22,2 %, Хмельницькій – на 19,2 % та Київській – на 18,4 % областях. в інших областях відбулося зниження ціни, найбільше у Одеській області – на 25,0 %, у Рівненській області ціна не змінилася.

За даними Європейської комісії цінові тенденції у сфері закупівлі продукції сільського господарства у країнах Європейського Союзу були наступними:

- у лютому 2025 року середня ціна телиць у країнах ЄС становила 3,59 євро за 1 кг живої маси, що на 26,0 % більше, ніж у лютому 2024 року. Водночас це у 2 рази перевищує рівень закупівельних цін в Україні. Середня ціна бичків у лютому 2025 року у країнах ЄС становила 4,56 євро за 1 кг живої маси, що на 31,0 % більше, ніж у відповідному місяці минулого року, та на 3,2 % більше від попереднього місяця;
- станом на 24 лютого 2025 року середня ціна реалізації свиней у забійній масі класу S становила 188,93 євро за 100 кг, що на 12,6 % менше, ніж 26 лютого 2024 року, свинина класу R – 233,29 євро за 100 кг, що на 6,8 % менше. У лютому 2025 року середня ціна реалізації поросят становила 68,04 євро за голову, що на 16,7 % менше, ніж у лютому 2024 року (81,66 євро). Станом на 24 лютого 2025 року середня ціна реалізації поросят зросла на 2,9 % порівняно з минулим тижнем;
- у лютому 2025 року середня ціна закупівлі молока зросла на 15,4 % порівняно з лютим 2024 року і становила 55,09 євро за 100 л.

Ринок м'яса і молока як важливий сегмент продовольчого ринку постійно знаходиться у центрі уваги аналітиків, оскільки він виступає особливою сферою прояву економічних відносин між товаровиробниками і споживачами, індикатором стану розвитку багатьох галузей вітчизняного агропромислового комплексу, а також характеризує добробут населення та його купівельну спроможність.

Зважаючи на особливе місце м'ясного і молочного секторів в агропродовольчому комплексі будь-якої держави, дослідження цінових тенденцій у цій сфері залишаються актуальним як в Україні, так і у країнах Європейського Союзу. Значимість проблем розвитку згаданих секторів спонукає до їх всебічного вивчення з метою створення цивілізованого українського ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Моніторинг цін. Що це і які можливості він надає. URL : <https://www.pricecontrol.com.ua/ua/monitoring-tsin-v-interneti-sistemi-i-programi/>
2. Н. М. Проценко, Т. А. Бутенко. Стан та напрями розвитку системи інформаційного забезпечення аграрного виробництва і сільського населення. URL : <Http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5327>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : www.ukrstat.gov.ua (дата звернення 11.03.2025)
4. Офіційний сайт Європейської комісії. URL : http://ec.europa.eu/taxation_customs/ (дата звернення 6.03. 2025)
5. Офіційний сайт Міністерства сільського господарства США. URL : www.usda.gov (дата звернення 27.02.2025).
6. Обмежений попит стримує ціни: огляд світового молочного ринку. URL : <https://avm-ua.org/uk/post/obmezenij-popit-strimue-cini-oglad-svitovogo-molocnogo-rinku>

Наукове видання

**Івченко Володимир Миколайович,
Полонська Ольга Миколаївна,
Солошонок Алла Леонідівна та ін.**

Аналітичні дослідження цінових тенденцій у сфері закупівлі великої рогатої худоби, свиней і молока в Україні та країнах ЄС станом на 14 березня 2025 року

Редактор *Г. Г. Руденко*

Комп'ютерне складання та верстання *О. М. Полонська*

The scientific and analytical publication contains information on new trends in the procurement of cattle, pigs and milk in Ukraine and EU countries. Analytical studies of the dynamics of purchase prices for cattle, pigs and whole milk of the second grade, received from households in Ukraine, were conducted on the basis of data obtained by surveying more than 260 objects (enterprises of various forms of ownership, individual entrepreneurs, agricultural service cooperatives, purchasing points, village and settlement councils, etc.) that purchase and process these raw materials in 16 regions. The studies also contain information on the level of purchase prices for cattle, pigs and milk in EU countries (according to the European Commission).

Шукайте нас: у Facebook,

в інтернеті

www.uapp.in.ua

Підп. до друку 21.03.25

Гарнітура Times New Roman.

Обл.- вид. арк. 1,7.

Формат 70×108 1/16.

Друк офсетний.

Наклад 300 прим.

Папір друкарський № 2.

Ум. друк. арк. 1,2.

Зам. №

Український науково-дослідний інститут продуктивності агропромислового комплексу
Міністерства аграрної політики та продовольства України

03035, Київ-35, Солом'янська площа, 2.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
серія ДК № 1375 від 28.05.03